

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 16 października 2024 r.

FB.III.431.18.2024.AL

**Pan
Tymoteusz Drebschok
Wójt Gminy Olszanka
Olszanka 16
49-332 Olszanka**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy Olszanka, Olszanka 16, 49-332 Olszanka (dalej: Gmina).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych².
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej udzielonej w 2023 r. z budżetu państwa przeznaczonej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 14 sierpnia do 13 września 2024 r. (z przerwą w dniach od 19-23 sierpnia i 30 sierpnia 2024 r.)
- 7) Skład zespołu kontrolnego:

Agnieszka Lubasińska, Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:

Aneta Ewa Rabczewska – data objęcia stanowiska od 20 listopada 2018 r. do 6 maja 2024 r.
Tymoteusz Drebschok – data objęcia stanowiska od 7 maja 2024 r. do nadal (dalej: Wójt).

[akta kontroli str. 1 do 2]

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.

- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 6/2024.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2023 r. w formie dotacji celowej w dziale 801 Oświata i wychowanie, rozdziale 80104 Przedszkola, przeznaczonych na realizację własnych zadań bieżących gminy, tj. na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność:

- Gminy ocenia się jako pozytywna z nieprawidłowościami,
- Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli w Olszance z siedzibą w Krzyżowicach ocenia się jako pozytywną,
- Publicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Brygady Partyzanckiej „Grunwald” w Olszance ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowością,
- Publicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Jankowicach Wielkich ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowością,
- Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przylesiu ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowością.

Podstawą oceny pozytywnej w Gminie było prawidłowe rozliczenie dotacji celowej oraz właściwie prowadzony nadzór nad zadaniem. Natomiast podstawą oceny pozytywnej Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli w Olszance i Zespołów Szkolno-Przedszkolnych było wykorzystanie środków z dotacji na wydatki bieżące, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego³.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- w Gminie polegały na:
 - niedokonaniu zmian w planie wydatków budżetu w zakresie dotacji celowej otrzymanej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego,
 - nieprzekazaniu Opolskiemu Kuratorowi Oświaty informacji wymaganej przepisami prawa,
- w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych polegały na nieprzekazaniu Wójtowi informacji wymaganej przepisami prawa.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

W myśl art. 105 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴ prowadzenie przedszkoli należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z wytycznymi art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁵ (dalej: ustawa fzo) jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, która może być wykorzystana wyłącznie na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją tych zadań. Wysokość tej dotacji nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, co wynika z art. 128

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 2703.

⁴ Dz. U. z 2022 r., poz. 2230.

⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 1400.

ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dotacji udzielają wojewodowie, o czym stanowi art. 53 ust. 9 ustawy fzo. Wojewoda Opolski zawarł 26 lutego 2018 r. Porozumienie Nr OUW/BOU-2/18 z Opolskim Kuratorem Oświaty w sprawie udzielania gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Na jego mocy Opolski Kurator Oświaty przyjął do realizacji przedmiotowe zadanie.

Szczegółowy tryb planowania, udzielania oraz rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego określony został w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (dalej: rozporządzenie).

Na mocy art. 31 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe⁶ gmina zobowiązana jest zapewnić dzieciom możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w publicznym lub niepublicznym: przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez gminę, inną osobę prawną lub osobę fizyczną, położonych na obszarze gminy.

Z załącznika nr 3 do Statutu Gminy Olszanka⁷ wynika, że na jej terenie funkcjonowały m.in. następujące jednostki budżetowe:

- Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Brygady Partyzanckiej „Grunwald” w Olszance (dalej: PZSP Olszanka),
- Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jankowicach Wielkich (dalej: PZSP Jankowice Wielkie),
- Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przylesiu (dalej: PZSP Przylesie).

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych.

2.1. Organ.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą obowiązywała polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Nr UG-1/2018 Wójta Gminy Olszanka z dnia 3 stycznia 2018 r.⁸ z późn. zm. Do prowadzenia ksiąg rachunkowych używany jest program komputerowy Tensoft Sp. z o.o.

Dokumentacja określająca zasady prowadzenia rachunkowości spełniała w kontrolowanym okresie wymagania art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr UG-2/2004¹⁰ z późn. zm. Wójta Gminy Olszanka całokształtem spraw finansowych w okresie objętym kontrolą kierował Skarbnik¹¹.

[akta kontroli str. 3]

2.2. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Olszance z siedzibą w Krzyżowicach.

Ustalono, że Rada Gminy Olszanka Uchwałą nr XVIII/142/2016¹² ustanowiła z dniem 1 grudnia 2016 r. Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Olszance z siedzibą w Krzyżowicach (dalej: Gminny Zespół) jako jednostkę obsługującą, o której mowa w art. 10b ustawy o samorządzie gminnym¹³ i w załączniku do ww. uchwały

⁶ Dz. U. z 2023 r., poz. 900.

⁷ Uchwała XXXVI/222/2013 Rady Gminy Olszanka z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Olszanka z późn. zm.

⁸ Nr UG-1/2018 Wójta Gminy Olszanka z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzania zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Olszanka z późn. zm..

⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.

¹⁰ Zarządzenie Nr UG-2/2004 Wójta Gminy Olszanka z dnia 10 maja 2004 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Olszanka z późn. zm.

¹¹ Uchwała Nr III/19/2015 Rady Gminy Olszanka z dnia 8 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy Olszanka.

¹² Uchwałą nr XVIII/142/2016 z dnia 23 września 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostek budżetowych Gminy Olszanka.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.

ustanowiła Statut Gminnego Zespołu. Jednostkami obsługiwanymi przez Gminny Zespół były:

- PZSP Olszanka,
- PZSP Jankowice Wielkie,
- PZSP Przylesie.

Do zakresu obowiązków powierzonych Gminnemu Zespołowi należało m.in.:

- wykonywanie w całości obowiązków w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych,
- prowadzenie obsługi administracyjnej, finansowo-księgowej i organizacyjnej.

Gminny Zespół jest jednostką budżetową Gminy Olszanka, dla którego określono Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 6/2016 Kierownika Gminnego Zespołu z dnia 1 grudnia 2016 r., który został zatwierdzony przez Wójta Gminy 16 grudnia 2016 r.

Zapewnia on jednostkom obsługiwanym realizację zadań głównego księgowego przez osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 54 ust. 2 ustawy o finansach publicznych¹⁴.

Kierownik Gminnego Zespołu na podstawie w art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych powierzył Głównej księgowej obowiązki i odpowiedzialność, co zostało uregulowane w zakresie czynności z 2 stycznia 2017 r.

Ponadto w § 2 załącznika nr 2 do Regulaminu organizacyjnego wskazano zakres obowiązków i odpowiedzialności Głównego Księgowego.

[akta kontroli str. 4 - 6]

Dokumentację określającą zasady prowadzenia rachunkowości Publicznych Zespołów Szkolno-Przedszkolnych zostały wprowadzone Zarządzeniem nr 2/2018 Kierownika Gminnego Zespołu z 5 stycznia 2018 r. z późn. zm. i spełniały wymagania art. 10 ustawy o rachunkowości.

W 2023 r. księgi rachunkowe PZSP: Olszanka, Jankowice Wielkie, Przylesie były prowadzone z wykorzystaniem systemu Groszek – księgowość budżetowa i planowanie.

3. Realizacja zadania w ramach rozdziału 80104.

Ustalono, że w 2023 r. zadania z zakresu wychowania przedszkolnego w ramach rozdziału 80104 realizował:

- PZSP Olszanka, dla którego Rada Pedagogiczna Uchwałą 6/2022/2023 z 31 sierpnia 2022 r. uchwaliła tekst ujednoczony Statutu z późn. zm. Z dokumentu tego wynika, że w skład ww. Zespołu wchodzi m.in.:
 - Publiczne Przedszkole w Olszance,
 - Publiczne Przedszkole w Krzyżowicach,
- PZSP Jankowice Wielkie, dla którego Rada Pedagogiczna Uchwałą 3/2022/23 z 2 marca 2023 r. z uchwaliła tekst ujednoczony Statutu. Z dokumentu tego wynika, że w skład ww. Zespołu wchodzi m.in.:
 - Publiczne Przedszkole w Jankowicach Wielkich,
 - Oddział Przedszkolny w Czeskiej Wsi,
- PZSP Przylesie, dla którego Rada Pedagogiczna Uchwałą nr 7A/17 z 28 listopada 2017 r. uchwaliła tekst ujednoczony Statutu z późn. zm. Z dokumentu tego wynika, że w skład ww. Zespołu wchodzi m.in.:
 - Publiczne Przedszkole w Przylesiu.

Kontrola wykazała, że nie został wypełniony obowiązek wynikający z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia, tj.:

¹⁴ § 4 Uchwały XVIII/142/2016 z dnia 23 września 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostek budżetowych Gminy Olszanka.

- Dyrektorzy Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nie przekazali (do dnia 15 maja roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, na który zostało przeprowadzone postępowanie rekrutacyjne) Wójtowi informacji zawierającej listę dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, nieprzyjętych do placówek wychowania przedszkolnego,
- Wójt nie przekazała Opolskiemu Kuratorowi Oświaty ww. informacji do dnia 15 października roku szkolnego, na który zostało przeprowadzone postępowanie rekrutacyjne.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt podał: *Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia (...), osobą odpowiedzialną za przekazanie wójtowi gminy informacji zawierającej listę dzieci nieprzyjętych do placówki wychowania przedszkolnego, w terminie do dnia 15 maja danego roku szkolnego, jest dyrektor danej placówki przedszkolnej. Takie informacje nie były składane do organu prowadzącego z uwagi na brak przypadków nieprzyjęcia dzieci do placówek wychowania przedszkolnego (liczba miejsc w przedszkolach funkcjonujących na terenie gminy była i jest większa od zapotrzebowania na nie).*

Wobec powyższego, wójt w terminie do 15 października roku szkolnego minionego okresu nie przekazywał wojewodzie informacji zawierającej liczbę dzieci, które w roku bazowym kończą 5 lat lub mniej, którym nie wskazał miejsca korzystania z wychowania przedszkolnego, według stanu na dzień 30 września roku szkolnego, na który zostało przeprowadzone postępowanie rekrutacyjne (§ 3 ust. 2 cyt. Rozporządzenia).

Należy podkreślić, że w przepisach nie został uregulowany sposób postępowania jednostek w przypadku, gdy nie wystąpiła sytuacja opisana w § 3 ust. 1 rozporządzenia. W związku z tym przedmiotowa informacja powinna być terminowo przekazywana odpowiednim organom w formie wskazanej w § 3 ust. 4, tj. w postaci elektronicznej i papierowej lub elektronicznej opatrzonej kwalifikowalnym podpisem elektronicznym.

[akta kontroli str. 7]

3.1. Plan dochodów i wydatków.

3.1.1. Organ.

Ustalono, że Uchwałą nr XLIX/301/2022 Rady Gminy Olszanka z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Olszanka na rok 2023 zaplanowano w dochodach bieżących budżetu Gminy na rok 2023 w dziale 801, rozdziale 80104 § 2030¹⁵ dotację celową w wysokości 163 705,41 zł.

Następnie Gmina została poinformowana pismem z 28 marca 2023 r. znak FB.I.3111.1.24.2023.AS o przyznaniu dotacji celowej w dziale 801 w kwocie ogółem 197 704,00 zł, z tego w rozdziale 80104, § 2030 kwotę 155 913,00 zł. Dotacja celowa, **pochodząca z rezerwy celowej** zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2023 r. (cz. 83, poz. 52), przeznaczona była na dofinansowanie realizacji zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

W związku z zaplanowaniem w uchwale budżetowej na rok 2023 w klasyfikacji budżetowej 801/80104/2030 kwoty wyższej o 7 792,41 zł, niż przyznana decyzją Wojewody Opolskiego, Uchwałą nr LIII/326/2023 Rady Gminy Olszanka z dnia 10 marca 2023 r.¹⁶ dokonano zmniejszenia dochodów budżetu Gminy Olszanka otrzymując plan we wskazanej klasyfikacji budżetowej w wysokości 155 913,00 zł.

W trakcie roku dokonano zmniejszenia planu dotacji w klasyfikacji budżetowej: 801/80104/2030 o kwotę 1 607,00 zł, co zostało wprowadzone Uchwałą Nr LXI/368/2023

¹⁵ § 2030 pn. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

¹⁶ W sprawie zmiany uchwały nr XLIX/301/2022 Rady Gmin Olszanka z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Olszanka na rok 2023.

Rady Gminy Olszanka z dnia 27 listopada 2023 r. poprzez skorygowanie dochodów budżetu Gminy.

Ostatecznie plan po zmianach we wskazanej klasyfikacji budżetowej wyniósł 154 306,00 zł. Ustalono, że zmiany w planie dochodów Gminy w przedmiotowej klasyfikacji przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie na koncie 991 pn. Planowane dochody budżetu.

[akta kontroli str. 8-61]

Kontrolująca ustaliła, że wprowadzone zmiany w zakresie otrzymanej dotacji celowej w klasyfikacji budżetowej 801/80104/2030 zostały ujęte tylko po stronie dochodów z pominięciem strony wydatkowej planu wydatków budżetowych, czym naruszono art. 257 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten określa zakres dopuszczalnych zmian, które w toku wykonywania budżetu może dokonać zarząd, lecz co istotniejsze z punktu widzenia stwierdzonej nieprawidłowości, stanowi on o zmianach planu dochodów i wydatków w związku z uzyskaniem dotacji przekazywanych z budżetu państwa. Ponadto należy wskazać, biorąc pod uwagę komentarz do Finansów Publicznych¹⁷, że: *zmiany muszą być dokonane z uwzględnieniem zarówno pochodzenia jak i przeznaczenia środków. Dlatego też organ wykonawczy zmieniając plan dochodów, czyni to w odpowiednim paragrafie klasyfikacji budżetowej, z kolei korygując plan wydatków, dodatkowo zobowiązany jest uwzględnić przeznaczenie środków (wskazany przez dotującego cel), bowiem dotacja celowa musi zostać rozdysponowana zgodnie z jej przeznaczeniem.*

Wójt poinformował, że: *Dotacja celowa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego za rok 2023 została wprowadzona do budżetu po stronie wydatków w planie finansowym poszczególnych jednostek budżetowych w ogólnej kwocie wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Plan finansowy wydatków został ustalony Zarządzeniem Nr WG-VIII-1/2023 Wójta Gminy Olszanka z dnia 02 stycznia 2023 roku, podjętym na podstawie uchwały Nr XLIX/301/2022 Rady Gminy Olszanka z dnia 16 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Olszanka na rok 2023.*

Z uwagi na to, że dofinansowanie w postaci dotacji w kwocie 154 306,00 zł stanowi niewielki procent zaplanowanych wydatków na wynagrodzenia i pochodne w rozdziale 80104 (plan na 01.01.2023 r. – kwota 1 626 700,00 zł), plan wydatków nie był korygowany w momencie korekty dochodów z tego tytułu.

W związku z otrzymanym wyjaśnieniem kontrolująca poprosiła o doprecyzowanie sposobu informowania przedszkoli (jednostek budżetowych) o otrzymanej kwocie dotacji oraz ich przeznaczeniu, skoro w planach finansowych wydatków jednostek budżetowych nie wyodrębniono przedsięwzięć dofinansowanych środkami z budżetu państwa.

Wójt wyjaśnił, że: *Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadania w zakresie wychowania przedszkolnego w 2023 r. została w całości przekazana na wydatki bieżące przedszkoli z przeznaczeniem na wynagrodzenia i pochodne. Takie założenie wynika z wieloletniej praktyki, która corocznie jest kontynuowana. Przyjęty sposób rozliczania tych środków był konsultowany i zatwierdzany podczas spotkań i bieżących kontaktów z kierownikiem oraz pracownikami Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Olszance z/s w Krzyżowicach oraz dyrektorami zespołów szkolno-przedszkolnych, w szczególności podczas przygotowywania projektu budżetu.*

Zestawienie, w formie tabelarycznej, dotyczące kwot dotacji, przypadających na poszczególne przedszkola, zostało przekazane do Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Olszance z/s w Krzyżowicach, po otrzymaniu ostatniej transzy dotacji, w grudniu 2023 roku, w celu dokonania rozliczenia otrzymanych środków. Zestawienie, o którym mowa powyżej, tj. środków z dotacji celowej w podziale na poszczególne przedszkola zostało przekazane do akt prowadzonej kontroli. Od 2024 roku informacja o kwocie dotacji

¹⁷ Finanse Publiczne komentarz redakcja naukowa J.M. Salachna, M. Tyniewicz - Wolters Kluwer rok wydania 2024 str. 1099-1100.

przypadającej na dane przedszkole przekazywana jest co miesiąc wraz z przelewem środków dotacji na rachunki bankowe zespołów szkolno-przedszkolnych.

[akta kontroli od str. 62-65]

Wskazuję, że zgodnie z:

- art. 11 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków,
- art. 126 ustawy o finansach publicznych, dotacja celowa podlega szczególnym zasadom rozliczenia, aby można było potwierdzić ponad wszelką wątpliwość wykorzystanie rezerwy celowej zgodnie z klasyfikacją wydatków, wynikającą z przesłanki ujętej w art. 154 ust. 7 ustawy o finansach publicznych.

Z powyższych regulacji wynika, że plany finansowe jednostek budżetowych oraz odpowiednia ewidencja środków otrzymanych z budżetu państwa są kluczowe dla prawidłowej weryfikacji ich wydatkowania. Dzięki tym planom jednostki budżetowe mogą wykazać, w jaki sposób realizują dofinansowane zadania publiczne i czy są one zgodne z klasyfikacją wydatków.

W związku z niewprowadzeniem zmian w planie wydatków budżetowych i w konsekwencji niewyodrębnieniem w planach finansowych jednostek budżetowych wydatków, które planowane były do sfinansowania ze środków dotacji celowej, Skarbnik Gminy przygotowała na potrzeby kontroli tabelę, z której wynika wartość środków finansowych przyznanych z dotacji na daną jednostkę budżetową.

Jednostka budżetowa	w tym przedszkola	rozdział	paragraf	Zarządzenie Nr WG-VIII-1/2023 z dn. 02.01.2023	Uchwała Nr LIII/326/2023 z dnia 10.03.2023	Uchwała LXI/368/2023 z dnia 27 listopada 2023	Plan 980 po zmianach
Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Brygady Partyzanckiej „Grunwald” w Olszance	PP Olszanka	80104	4790	61 192,60	-2 034,51		59 158,09
	PP Olszanka	80104	4110	10 116,00			10 116,00
	PP Olszanka	80104	4120	1 449,36			1 449,36
	PP Olszanka Suma			72 757,96	-2 034,51	0,00	70 723,45
	PP Krzyżowice	80104	4790	15 298,09	-508,64		14 789,45
	PP Krzyżowice	80104	4110	2 529,00			2 529,00
	PP Krzyżowice	80104	4120	362,40			362,40
	PP Krzyżowice Suma			18 189,49	-508,64	0,00	17 680,85
Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jankowicach Wielkich	PP Jankowice Wielkie	80104	4790	19 996,06	-3 862,06		16 134,00
	PP Jankowice Wielkie	80104	4110	2 758,92			2 758,92
	PP Jankowice Wielkie	80104	4120	395,28			395,28
	PP Jankowice Wielkie Suma			23 150,26	-3 862,06	0,00	19 288,20
	OP Czeska Wieś	80104	4790	9 735,17	-323,68		9 411,49
	OP Czeska Wieś	80104	4110	1 609,33			1 609,33
	OP Czeska Wieś	80104	4120	230,63			230,63
	OP Czeska Wieś Suma			11 575,13	-323,68	0,00	11 251,45
Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przylesiu	PP Przylesie	80104	4790	32 249,84	-1 063,52	-1 607,00	29 579,32
	PP Przylesie	80104	4110	5 058,06			5 058,06
	PP Przylesie	80104	4120	724,67			724,67
	PP Przylesie Suma			38 032,57	-1 063,52	-1 607,00	35 362,05
Suma końcowa			163 705,41	-7 792,41	-1 607,00	154 306,00	

3.2. Naliczenie i przekazywanie transz dotacji.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia podziału środków przeznaczonych na dotację pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego dokonuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Wysokość dotacji, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy fzo, dla danej jednostki samorządu terytorialnego jest obliczana jako iloczyn kwoty rocznej, o której mowa w ust. 4 tej ustawy, oraz liczby uczniów, którzy w roku bazowym kończą 5 lat lub mniej, w placówkach wychowania przedszkolnego:

- 1) prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego,
- 2) dla których ta jednostka samorządu terytorialnego jest organem rejestrującym - ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2022 r. (rok bazowy).

Kwota roczna dotacji, na każdego ww. ucznia, bez względu na czas jego przebywania w placówce wychowania przedszkolnego, wynosi 1 506,00 zł i podlega corocznie waloryzacji prognozowanym średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określonym w ustawie budżetowej.

W związku z otrzymanym pismem Ministra Edukacji i Nauki znak DWST-WA.3150.20.2022.AK z 15 listopada 2022 r. Gmina razem z podległymi jednostkami dokonała weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej (dalej: SIO) i ustaliła, że na 30 września 2022 r. było 123 dzieci w wieku do 5 lat. Dane te stanowią informację również dla jednostki samorządu terytorialnego pozwalającą zaplanować budżet na kolejny rok (naliczenie subwencji oświatowej dla Gminy).

Gmina 17 lutego 2023 r. otrzymała z Kuratorium Oświaty w Opolu informację o wysokości naliczonej dotacji w dziale 801, która wynosiła 197 704,00 zł. Kwota uwzględniała coroczną waloryzację, o której mowa w art. 53 ust. 5 ustawy fzo oraz zastosowany przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania mechanizm korygujący (art. 110 ust. 2 tej ustawy). W związku z tym wskazana w ww. ustawie kwota dotacji przypadająca na 1 dziecko zwiększyła się do 1 607,35 zł¹⁸ (197 704,00 zł : 123 dzieci = 1 607,35 zł).

W ramach rozdziału 80104 Gminie przekazano dotację z budżetu państwa ogółem w wysokości 154 306,00 zł w sposób określony w art. 53 ust. 9 ustawy fzo, tj. w 12 częściach w terminie do 15. każdego miesiąca z wyjątkiem pierwszej części, którą przekazuje się niezwłocznie po zwiększeniu wydatków w części budżetu państwa będącej w dyspozycji wojewody, z wyrównaniem za okres od początku roku budżetowego. W Organie środki ujęto na koncie 133 i 901 prowadzonym wg klasyfikacji budżetowej oraz 223 prowadzonym wg jednostek organizacyjnych.

Ustalono, że z otrzymanych wydruków do konta 223 nie wynika, kiedy została przekazana do jednostek budżetowych dotacja celowa na realizację zadania z zakresu wychowanie przedszkolnego. Wójt wyjaśnił, że: (...) *Środki dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego były przekazywane na wydatki dla przedszkoli prowadzonych przez Gminę, stosownie do zgłaszanego zapotrzebowania danego zespołu szkolno-przedszkolnego, w kwocie zgłaszanego zapotrzebowania łącznie ze środkami własnymi, w terminach wypłaty wynagrodzeń oraz regulowania zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Urzędu Skarbowego. (...)*

[akta kontroli str. 66-68]

Na potrzeby kontroli Skarbnik Gminy przygotowała tabelę przekazanych w 2023 roku kwot zasileń do jednostek z wyszczególnieniem kwoty dotacji z klasyfikacji 801/80104/2030.

¹⁸ 1 506,00 zł + 9,8% waloryzacja (148,00 zł) - 2,8 % mechanizm korygujący (46,65 zł) = 1 607,35 zł

Data otrzymania transzy dotacji przez Gminę	Kwota transzy dotacji /zł/	Przedszkole	Data przekazania transzy dotacji do jednostki budżetowej	Kwota przelewu /zł/	w tym	Ilość dni od otrzymania dotacji do przekazania
					kwota dotacji na 80104/2030	
1	2	3	4	5	6	7
29.03.2023	38 978,25	PZSP Olszanka	31.03.2023	271 000,00	22 101,08	2
		PZSP Jankowice Wielkie	31.03.2023	126 000,00	7 634,92	2
		PZSP Przylesie	31.03.2023	111 000,00	9 242,25	2
13.04.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	27.04.2023	166 000,00	7 367,03	14
		PZSP Jankowice Wielkie	27.04.2023	80 000,00	2 544,97	14
		PZSP Przylesie	27.04.2023	75 000,00	3 080,75	14
12.05.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	31.05.2023	161 000,00	7 367,03	19
		PZSP Jankowice Wielkie	31.05.2023	80 000,00	2 544,97	19
		PZSP Przylesie	31.05.2023	72 000,00	3 080,75	19
13.06.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	30.06.2023	170 000,00	7 367,03	17
		PZSP Jankowice Wielkie	30.06.2023	83 000,00	2 544,97	17
		PZSP Przylesie	30.06.2023	80 000,00	3 080,75	17
12.07.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	31.07.2023	155 000,00	7 367,03	19
		PZSP Jankowice Wielkie	31.07.2023	75 000,00	2 544,97	19
		PZSP Przylesie	31.07.2023	74 000,00	3 080,75	19
11.08.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	30.08.2023	169 000,00	7 367,02	19
		PZSP Jankowice Wielkie	30.08.2023	99 600,00	2 544,97	19
		PZSP Przylesie	30.08.2023	76 000,00	3 080,76	19
12.09.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	28.09.2023	142 000,00	7 367,02	16
		PZSP Jankowice Wielkie	28.09.2023	70 500,00	2 544,97	16
		PZSP Przylesie	28.09.2023	65 000,00	3 080,76	16
12.10.2023	12 992,75	PZSP Olszanka	31.10.2023	168 000,00	7 367,02	19
		PZSP Jankowice Wielkie	31.10.2023	77 000,00	2 544,97	19
		PZSP Przylesie	31.10.2023	74 000,00	3 080,76	19
13.11.2023	12 189,25	PZSP Olszanka	30.11.2023	154 000,00	7 367,02	17
		PZSP Jankowice Wielkie	30.11.2023	74 000,00	2 544,97	17
		PZSP Przylesie	30.11.2023	69 000,00	2 277,26	17
12.12.2023	12 189,25	PZSP Olszanka	27.12.2023	64 000,00	7 367,02	15
		PZSP Jankowice Wielkie	27.12.2023	23 000,00	2 544,97	15
		PZSP Przylesie	27.12.2023	28 000,00	2 277,26	15
OGÓŁEM	154 306,00				154 306,00	

Ewidencja księgową kont 223 dla poszczególnych jednostek budżetowych potwierdza wpływ środków określonych w kolumnie 5 ww. zestawienia.

Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem Wójta (szczegółowo zacytowanym w ppkt 3.1.1. przedmiotowego dokumentu) rozliczenie dotacji w jednostkach budżetowych nastąpiło po otrzymaniu ostatniej transzy dotacji (tj. w grudniu 2023 roku) na podstawie zestawienia sporządzonego przez Skarbnika Gminy.

Ustalono na podstawie ewidencji księgowej jednostek budżetowych, że na realizację zadania dofinansowanego środkami z budżetu państwa w ramach rozdziału 80104 dokonano przebiegowań z kont 223 na analitykę konta 130 w ramach danej jednostki budżetowej na kwotę ogółem 154 306,00 zł, tym:

- w PZSP Przylesie dowodem księgowym PK 262 z 28/12/2023 r. dokonano przebiegowania środków na kwotę ogółem 35 362,05 zł z konta 223-7 na konto 130-2-7 pn. Rachunek bieżący-dotacja przedszkola,

- w PZSP Olszanka dowodem księgowym PK 440 z 28/12/2023 r. dokonano przeksięgowania środków na kwotę ogółem 88 404,30 zł z konta 223-8 na konto 130-2-8 pn. Rachunek bieżący-dotacja przedszkola,
- w PZSP Jankowice Wielkie dowodem księgowym PK 257 z 28/12/2023 r. dokonano przeksięgowania środków na kwotę ogółem 30 539,65 zł z konta 223-7 na konto 130-2-7 pn. Rachunek bieżący-dotacja przedszkola.

[akta kontroli str. 69-96]

3.3. Wydatkowanie i ewidencjonowanie środków dotacji celowej.

Na podstawie informacji otrzymanej od Wójta oraz zapisów ewidencji księgowej ustalono, że przekazana Gminie dotacja w wysokości 154 306,00 zł na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego otrzymana w roku 2023 została w całości przeznaczona na wynagrodzenia brutto 15 nauczycieli zajmujących się opieką nad dziećmi w wieku do 5 lat w: PZSP Olszanka, PZSP Jankowice Wielkie, PZSP Przylesie, czym wypełniono dyspozycję art. 53 ust. 1 ustawy o fzo.

[akta kontroli str. 97]

Kontroli poddano 100% poniesionych wydatków. W wyniku analizy ewidencji księgowej ww. jednostek, list płac, poleceń księgowania (PK) ustalono, że:

- kwota dotacji została wydatkowana w całości na wynagrodzenia nauczycieli wraz z pochodnymi,
- w rozdziale 80104 poniesiono wydatki w §§ 4790, 4110 i 4120 w:
 - PZPS Olszanka w wysokości 546 390,85 zł z tego ze środków dotacji 88 404,30 zł, tj. 16,18%,
 - PZSP Jankowice Wielkie w wysokości 316 801,85 zł z tego ze środków dotacji 30 539,65 zł, tj. 9,64%,
 - PZSP Przylesie w wysokości 223 411,11 zł z tego ze środków dotacji 35 362,05 zł, tj. 15,83%.

Powyższe ustalenie wskazuje, że kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych nie stanowiła więcej niż 80,00% kosztów realizacji zadań, co wypełnia dyspozycję art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;

- dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

[akta kontroli str. 98]

3.4. Nadzór nad dotacją.

Wójt wyjaśnił, że: *Działania nadzorcze nad dotacją celową otrzymaną z budżetu państwa na realizację zadania w zakresie wychowania przedszkolnego w 2023 r. realizowane były na każdym etapie realizacji zadania (...)*

Wszystkie (...) czynności realizowane są, na podstawie dokumentów źródłowych otrzymanych z Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Olszance z/s w Krzyżowicach, który wykonuje w całości obowiązki w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych oraz prowadzi obsługę administracyjną, finansowo-księgową i organizacyjną jednostek obsługiwanych (tj. zespołów szkolno-przedszkolnych), na podstawie Uchwały nr XVIII/142/2016 Rady Gminy Olszanka z dnia 23.09.2016 roku.

Dokumentami tymi w szczególności są: raporty z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) dot. liczby dzieci w poszczególnych przedszkolach, dokumenty księgowe dot. udziału środków z dotacji celowej na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, w podziale na poszczególne przedszkola a także sprawozdania budżetowe Rb-28S - Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

Prawidłowość informacji przekazywanych z jednostek oświatowych, w zakresie liczby dzieci uczęszczających do tych placówek, była weryfikowana przez pracownika jednostki obsługującej (GZEASiP) w formie pisemnej. Kierownicy otrzymywali informację dot. obowiązku dokonania weryfikacji a po jej dokonaniu składali pisemne oświadczenie potwierdzające prawidłowość danych. Tak zweryfikowane raporty były przekazywane dla Skarbnika Gminy. Prawidłowość tych informacji była także weryfikowana m.in. w trakcie opiniowania i zatwierdzania arkuszy organizacyjnych oraz wprowadzania zmian do tych dokumentów, a także podczas narad i bieżących kontaktów pracownika ds. Społecznych i Oświaty w Urzędzie Gminy z dyrektorami zespołów szkolno-przedszkolnych. Tak zweryfikowane raporty stanowiły podstawę do planowania wysokości dotacji, podziału na działy klasyfikacji budżetowej a także do rozliczenia dotacji. Dodatkowo, dokumenty finansowe przekazywane przez jednostkę obsługującą, były weryfikowane w Referacie Finansowym Urzędu Gminy, na podstawie § 9 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym jednostki otrzymujące sprawozdania są obowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym.(...)

[akta kontroli str. 99-100]

3.5. Rozliczenie dotacji.

Roczne rozliczenie wykorzystania dotacji przedszkolnej Gmina przekazała do Kuratorium Oświaty w terminie określonym w § 4 ust. 1 rozporządzenia tj. 31 stycznia 2024 r. Zostało ono opracowane na obowiązującym druku (Załącznik nr 3 do rozporządzenia) osobno dla każdego rozdziału oraz łącznie. Ponadto pismem z 18 stycznia 2024 r. przekazała „Rozliczenie dotacji celowej udzielonej Jednostkom Samorządu Terytorialnego województwa opolskiego w 2023 r. na: dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

[akta kontroli od str. 101-116]

Ustalono, że dane zawarte w tych rozliczeniach w ramach rozdziału 80104:

- są zgodne z danymi z SIO oraz z informacjami otrzymanym od Dyrektorów Publicznych Zespołów Szkolno-Przedszkolnych odnośnie liczby uczniów w roku bazowym wg stanu na 30 września 2022 r. (97) oraz liczby uczniów w roku budżetowym wg stanu na 30 września 2023 r. (82),
- zawierają prawidłowe wyliczenia rachunkowe.

W związku ze zmniejszeniem liczby dzieci wg stanu na 30 września 2023 r. w stosunku do stanu dzieci z 30 września 2022 r. Gmina biorąc pod uwagę art. 53 ust. 8 ustawy o fzo dokonała wyliczenia dotacji pobranej w nadmiernej wysokości przy uwzględnieniu algorytmu wynikającego z § 5 rozporządzenia i wyniosła ona 7 953,91 zł. Kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości została zwrócona na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego 28 grudnia 2023 r.

W przedstawionym rozliczeniu nie stwierdzono nieprawidłowości.

[akta kontroli str. 117-137]

4. Prawidłowość sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych.

Kontrolą objęto sprawozdanie budżetowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy: od początku roku do 31 grudnia roku 2023 i stwierdzono, że zostało sporządzone w terminie określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁹, a dane w nim wykazane w zakresie rozdziału 80104 były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

[akta kontroli str. 138-153]

¹⁹ Dz. U. 2022 r., poz. 144 z późn. zm.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

W Gminie:

1. Niedokonanie zmiany w planie wydatków budżetu w związku z otrzymaną dotacją celową na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa praktyka przyjęta przez Skarbnika w latach poprzednich, a jej skutkiem naruszenie przepisów ustawy o finansach publicznych.
2. Nieprzekazanie Opolskiemu Kuratorowi Oświaty informacji zawierającej liczbę dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, nieprzyjętych do placówek wychowania przedszkolnego. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów przez Kierownika jednostki. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów rozporządzenia.

W PZSP Olszanka, PZSP Jankowice Wielkie, PZSP Przylesie:

3. Nieprzekazanie Wójtowi informacji zawierającej listę dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, nieprzyjętych do placówek wychowania przedszkolnego. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów przez Kierownika danej jednostki. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów rozporządzenia.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, należy:

W Gminie:

1. Dokonywać odpowiednich zmian w planie wydatków budżetu w związku z otrzymanymi dotacjami celowymi na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, a także w konsekwencji w planach finansowych jednostek budżetowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o finansach publicznych.
2. Przekazywać Wojewodzie Opolskiemu w sposób wymagany przepisami prawa, informację zawierającą liczbę dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, nieprzyjętych do placówek wychowania przedszkolnego.

W PZSP Olszanka, PZSP Jankowice Wielkie, PZSP Przylesie:

3. Przekazywać Wójtowi, w sposób wymagany przepisami prawa, informację zawierającą listę dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, nieprzyjętych do placówek wychowania przedszkolnego.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień), **w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Łukasz Krężel

Dyrektor

Wydział Finansów i Budżetu